

Magdalena Vytlačilová, Janovské křesťanství: termín, který je třeba opustit, diplomová práce, počítačový otisk UK HTF Praha 2020, 134 strany

Oponentský posudek vypracoval: *Prof. Dr. Jan B. Lášek*

Práce, kterou autorka předložila, je opus magnum. Po stránce obsahové i metodické se jedná o skvělou práci, jejíž úroveň zdaleka překračuje obvyklou úroveň magisterských prací.

Práce má dvě části: v první z nich autorka probírá východiska konstrukcí janovského křesťanství a ve druhé pak Janův korpus v kontextu raného křesťanství.

Musím vyzdvihnout čistou a jasnou metodologii: autorka probírá dějiny bádání (kde reflektuje prakticky všechny významné autory, kteří se touto problematikou zabývají), dále probírá otázku žánru čtvrtého evangelia, jeho autora, autorství Janových listů a recepci Janova korpusu ve 2. století.

Na základě svých hlubokých analytických rozborů dochází k závěru, že janovské křesťanství je konstrukt, který ve skutečnosti neexistuje. Z jejích závěrů vyzdvihují tyto teze: 1) Čtvrté evangelium napsal autor, který je totožný s Janem Starším a milovaným učedníkem. 2) Není to dvou-úrovňové drama, které píše o Ježíšovi a chce podat život janovské komunity, 3) Všechny tři Janovy listy napsal autor evangelia, 4) Autoři 2. století Janovo evangelium znali.

Její argumentace je přesvědčivá. Mám jistý problém s tvrzením (na základě Burridgeho) že kanonická evangelia jsou žánrem antický životopis (str. 37).

Jsem ochoten přitakat za dvou podmínek: bude-li dodáno sui generis, a je-li autorka svolná ztotožnit se s Bultmannem, že tyto životopisy jsou současně apoštolskými kérymaty, které mají formu příběhu (str. 35-38). Autorka se dobře vyzná v historii, filologii i textové kritice. Je si dobře vědoma, že bádáním o nejranějším období církve vstupuje na tenký led, ale je dobře vyzbrojena k tomu, aby hájila své teze. Její závěry jsou logické a hypotéza, kterou prezentuje, je přesvědčivá. Rád souhlasím se smělym tvrzením, že raně křesťanští autoři citovali s volností a jejich citace jsou často těžko definovatelné a určitelné (str. 81).

Ve druhé části přistupuje kandidátka k tomu, aby dokázala svoji tezi o neexistenci janovského křesťanství na základě teologického rozboru. Zabývá se

tu christologií, soteriologií, rituální praxí a ekleziologií. Na samém závěru pak podobou křesťanství v Efezu. Závěr je jednoznačný: to, co se někteří autoři pokoušejí prezentovat jako janovské křesťanství, naprosto náleží do pluralitního obrazu rané církve, nijak z něho nevybočuje. O péči a pečlivosti autorky svědčí vyčerpávající soupis literatury (str. 116-133). Zpracovala vedle pramenů veškerou důležitou anglickou a zčásti i německou literaturu, staré i nové provenience. Je samozřejmé, že některých čtenářů může vzbudit bouřlivou diskusi, nicméně já s jejími závěry souhlasím.

Závěr: Skvělá práce ať je přijata jako magisterská a bez veškeré diskuse hodnocena známkou ***výborně (1)***. Doporučuji současně, aby autorka zažádala o uznání této kvalifikační práce jako práce rigorózní – vyhovuje všem jejím nárokům. Kéž by bylo více takových magisterských prací!

V Praze, dne 7. června 2020